

Grigory Sokolov

Palau Piano

Dijous, 20 de febrer de 2025 – 20 h

Sala de Concerts

Compromís amb el medi ambient:

Amb la col·laboració de:

Membre de:

Programa

Grigory Sokolov, piano

I

William Byrd (1540-1623)

John come kiss me now, T.478 | BK81 | FVB10

The first pavan – The galliard to the first pavan,
T.487 | BK29a-29b | FVB167-168

Fantasia, T.455 | BK63 | FVB8

Alman, T.436 | BK11 | FVB163

*Pavan: The earl of Salisbury – Galliard – Second
galliard*, T.503 | BK15a-15b-15c

Callino casturame, T.441 | BK35 | FVB158

II

Johannes Brahms (1833-1897)

Quatre balades, op. 10

Andante en Re menor

Andante en Re major

Intermezzo. Allegro en Si menor

Andante con moto en Si major

Dues rapsòdies, op. 79

Agitato

Molto passionato, ma non troppo allegro

Notació de les edicions de W. Byrd: T. Richard Turbet | BK Musica Britannica |
FVB Fitzwilliam Virginal Book

Durada del concert:

Primera part, 40 minuts | Pausa de 25 minuts | Segona part, 40 minuts

La durada del concert és aproximada.

#piano #gransfigures

Fes-te benefactor del Palau

Per la música i el patrimoni,
per la llum i l'harmonia.
Pel poder transformador
d'un projecte únic.
Per un Palau per sempre.

Suma't al projecte!

Poema

Remoreig

El dia escampa benagràcies
en regne d'ànima i cançó
bruit sense alè,
parla callada
que ens frega amb veus
que no entenem,
que ens toca amb dits
de llum antiga,
que llisca i s'alça i parla i crida.

I broda el cel quan diu l'etern.

Lluís Calvo

Del llibre *L'espai profund*.

Barcelona: Edicions Proa, 2020.

Comentari

Les formes musicals petites en Byrd i Brahms

William Byrd (1540-1623) és el més famós i estimat dels compositors anglesos del Renaixement. Va ser famós pels seus alegres madrigals i danses, però també va publicar un ampli cicle de música sacra sobre textos en llatí per a totes les festes principals del calendari eclesiàstic. Visqué fins ben entrat el segle XVII i tot i que mai va escriure en el nou estil barroc, les seves obres per a teclat marquen l'inici de l'estil barroc per a orgue i clavicèmbal. En total va escriure 127 obres per a teclat (clavicèmbal, virginal, orgue i clavicordi), un corpus musical que evidencia una llibertat i inventiva creativa singulars a l'època.

John come kiss me now és una cançó popular de la qual diferents compositors van fer versions. Seguint el costum dels instrumentistes de mitjan segle XVI, Byrd harmonitza la melodia en Sol major en forma de variacions, setze, alternant-hi tota mena de ritmes. Però el compositor no es va limitar a harmonitzar cançons, la seva sèrie de pavanès seguides de gallardes, que el van fascinar durant gairebé mig segle, són peces cabdals en la seva obra que li permeten experimentar. Aquestes pavanès i gallardes, de les quals al concert escoltarem un parell d'exemples, són com una mena de laboratori en el qual William Byrd aborda estructures melòdiques originals sustentades en esquemes harmònics innovadors que transformen la tradició típicament anglesa del desenvolupament rítmic.

La fantasia és una altra de les formes musicals claus del Renaixement en l'elaboració de música instrumental. Byrd en va escriure onze, totes prou diferents entre si i de les quals escoltarem una, model de rigor per les imitacions i la vivacitat de les seqüències ràpides d'escalas que clouen en una brillant cascada de semicorxeres. *Alman* és el nom amb el qual apareix indicada al *Fitzwilliam Virginal Book* el ritme de ball alemanda. L'obra presenta una melodia encomanadissa tractada en forma de variacions.

Callino casturame és, com l'obra que ha obert el concert, una cançó popular, en aquest cas en llengua gaèlica, coneguda gràcies a diferents arranjaments i esmentada a *Enric V* de Shakespeare. Byrd transcriu la melodia en Do major, a la qual segueixen cinc variacions, que són les més boniques de totes les obres del compositor anglès basades en cançons.

Sense deixar les formes instrumentals petites, fem un salt de més de tres segles i viatgem al Romanticisme tardà en la segona part del concert, que protagonitza Johannes Brahms, de qui començarem a escoltar les *Quatre balades, op. 10* escrites el 1854 i que constitueixen la primera incursió del compositor en el terreny de les formes instrumentals petites, característiques del Romanticisme. La balada, com a forma musical, pren volada en les mans de Chopin, que pren el terme amb una llibertat similar a la fantasia i un desenvolupament lliure. Després de Chopin, és Brahms qui escriu el conjunt de balades més significatives. Les *Quatre balades, op. 10* estan escrites com una unitat i disposades com a parelles complementàries de tonalitats menors i majors. La seva disposició recorda una sonata amb la “Balada en Re menor” en forma de sonata, la que és en Re major en forma de moviment lent, l'escripta en Si menor és pròxima a un *scherzo* i l'última, en Si major, amb diversitat temàtica pròxima a un final.

Les *Dues rapsòdies, op. 79* són vistes per actuals musicòlegs alemanys com una extensió de les *Quatre balades, op. 10*. El conjunt, publicat el 1880, està inspirat en l'antologia poètica de Johann Gottfried Herder, instigador del moviment Sturm und Drang. La *Rapsòdia núm. 1*, la més extensa, està directament inspirada en una antiga balada escocesa, *Edward*, i la música recrea el clima ombrívol i tràgic de la narració. La *Rapsòdia núm. 2* és de to heroic i misteriós. A part de l'*Scherzo, op. 4*, les *Dues rapsòdies, op. 79* són les obres per a piano en un sol moviment més grans de les escrites per Brahms. L'obra va ser inicialment titulada pel compositor com a “Capritxos”, i així es va presentar per primera vegada en públic a Krefeld (Alemanya) el 20 de gener de 1880, però dos mesos més tard el va canviar per *Rapsòdies* després de demanar-li-ho la destinatària de l'obra, la pianista i compositora Elisabeth von Herzogenberg.

Lourdes Morgades, periodista especialitzada en música

Palau de la Música Catalana

Freiburger Barockorchester & René Jacobs
/ Daniel Harding / Alice Sara Ott / Serena
Sáenz & Vespres d'Arnadí / Yulianna
Avdeeva / Trio Fortuny / Vox Luminis /
Philippe Jaroussky / Balthasar Neumann &
Thomas Hengelbrock / musicAeterna &
Teodor Currentzis / Escolania de Montserrat
/ Raquel García-Tomás / Diana Damrau
& Jonas Kaufmann / Philippe Herreweghe
/ Ensemble I Gemelli & González Toro /
Grigory Sokolov / Truls Mørk & Harvard
Gimse / Juan de la Rubia & Marco Mezquida
/ Frames Percussion

Entrades i abonaments a la carta
a partir de 4 concerts.

Biografia

Grigory Sokolov, piano

La naturalesa única i irrepetible de la música que s'ofereix en directe és fonamental per comprendre la bellesa expressiva i la irresistible honestedat de l'art de Grigory Sokolov. Les interpretacions poètiques del pianista rus, que prenen vida amb una mística intensitat interpretativa, brollen del coneixement profund de les obres del seu ampli repertori. Els programes dels seus recitals abasten des de transcripcions de polifonia sacra medieval i obres per a teclat de Byrd, Couperin, Rameau, Froberger, la música de Bach, Beethoven, Schubert, Schumann, Chopin, Brahms, fins a composicions emblemàtiques del segle XX de Prokófiev, Ravel, Skriabin, Rakhmàninov, Schönberg i Stravinsky. És àmpliament reconegut entre els amants del piano com un dels millors pianistes actuals, un artista admirat universalment pel seu caire visionari, una espontaneïtat fascinant i una devoció infrangible per la música.

Va néixer el 18 d'abril de 1950 a Leningrad (actualment Sant Petersburg). Va començar a tocar el piano als cinc anys, i dos anys després va començar a estudiar amb Liya Zelikhman a l'Escola Especial Central del Conservatori de Leningrad. Posteriorment va rebre classes de Moisey Khalfin al Conservatori de Leningrad i va debutar en recital a Leningrad el 1962. El seu talent prodigiós va ser reconegut el 1966 quan amb setze anys va esdevenir el músic més jove a rebre la Medalla d'Or al Concurs Internacional de Piano Txaikovski de Moscou. Emil Gilels, president del jurat, posteriorment va donar suport a la tasca de Sokolov.

Tot i gires importants de concerts als Estats Units i el Japó durant els anys setanta, el seu art va evolucionar i va madurar tot allunyant-se del centre d'atenció internacional. Els seus enregistraments en directe de l'època soviètica van assolir un estatus gairebé mític a Occident, mostra d'un artista plenament personal, com cap d'altre, però alhora afaiçonat per la rica execució pianística de la tradició russa. Després del col·lapse de la Unió Soviètica, Sokolov va començar a aparèixer a les principals sales de concerts i festivals d'Europa. Així, ha actuat àmpliament com a concertista solista amb les orquestres del més alt nivell, com la New York Philharmonic, Royal Concertgebouw Orchestra d'Amsterdam, Philharmonia de Londres, Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks i Münchner Philharmoniker, entre d'altres, abans de decidir centrar-se de manera exclusiva a oferir recitals en solitari. Grigory Sokolov ofereix al voltant d'una setantena de concerts cada temporada, en nombroses gires per tot Europa, en què es capbussa en un sol programa.

A diferència de molts pianistes, Sokolov s'interessa molt pel mecanisme i la configuració dels instruments amb què interpreta. Passa hores explorant-ne les característiques físiques i consultant i col·laborant amb els tècnics de piano per assolir-hi els requisits ideals. *“Calen hores per entendre el piano, perquè cadascun té la seva pròpia personalitat i toquem plegats”*, explica Sokolov. L'associació entre l'artista i l'instrument és d'una importància vital perquè flueixin les idees musicals de Sokolov. Amb moderació en l'ús del pedal de sosteniment, ho evoca tot, des de les gradacions tonals i de textura més subtils fins als contrastos de so més audaços, a través de la pura brillantor de la seva capacitat amb els dits.

Els crítics habitualment fan èmfasi en la seva extraordinària habilitat per articular veus individuals dins d'una textura polifònica complexa i per projectar línies melòdiques perfectes.

L'art carismàtic de Grigory Sokolov té el poder de conrear la concentració necessària perquè el públic admiri fins i tot les composicions més familiars des de perspectives noves. En recital, atreu els oients a una relació estreta amb la música, tot transcendent els aspectes de l'exhibició superficial i l'espectacularitat, per revelar-ne un significat espiritual més profund. L'art de Sokolov està cimentat sòlidament en la seva personalitat única i una mirada pròpia i individual.

Després de dues dècades allunyat de qualsevol mena d'enregistrament, Sokolov va signar un contracte en exclusiva amb Deutsche Grammophon. I aquesta associació ha permès la publicació de diversos enregistraments, tots captats estrictament de concerts en directe. Per al seu primer llançament, el 2015, el pianista rus va triar un concert que havia ofert el 2008 al Festival de Salzburg, amb obres de Mozart, Chopin, Bach, Rameau i Skriabin; un segon àlbum va aparèixer un any després, amb obres de Schubert i Beethoven. El tercer àlbum, aparegut el 2017, presenta interpretacions en directe de *Concerts per a piano* de Mozart i Rakhmàninov. Aquests enregistraments en CD incorporen un DVD del documental de Nadia Zhdanova *A conversation that never was*, un retrat de Grigory Sokolov compilat a partir d'entrevistes amb els seus amics i col·legues i d'enregistraments privats inèdits. Un doble CD amb DVD presentat el 2020 amb obres de Beethoven, Brahms i Mozart va ser seguit l'abril del 2022 pel llançament d'un enregistrament de concert, des del Palau Esterházy a Eisenstadt, amb tres *Sonates* de Haydn, els *Quatre Impromptus, D. 935* de Schubert i una generosa selecció de bisos.

També et pot interessar...

Palau Piano

Dijous, 27.03.25 – 20 h

Sala de Concerts

Preludis i fugues de Xostakóvitx

Yulianna Avdeeva, *piano*

D. Xostakóvitx: *24 Preludis i fugues, op. 87*

Preus: de 22 a 35 €

Mecenes d'Honor

Mecenes Protectors

Mitjans Col·laboradors

Mecenes col·laboradors

Col·laboradors

Armand Basi – Bagués-Marsiera Joiers – Balot Restauració – Caixa Enginyers – Calaf Grup – Cardoner Grup – CECOT – Col·legi d'Enginyers de Camins, Canals i Ports – Fundació Abertis – Fundació Antiques Caixes Catalanes – BBVA – Fundació Castell de Peralada – Fundació Metalquímia – Gómez-Acebo & Pombo – Helvetia Compañía Suiza S.A. de Seguros y Reaseguros – Illy – La Fageda – Quadis – Saba Infraestructures, S.A. – Saret de Vuyst Travel – Scasi Soluciones de Impresión S.L. – Soler Cabot – Colonial – Veolia Serveis Catalunya

Benefactors d'Honor

Mariona Carulla Font – M. Dolors i Francesc – Pere Grau Vacarisas – María José Lavin Guitart – M^a. del Carmen Pous Guardia – Daniela Turco – Joaquim Uriach i Torelló

Benefactors Principals

Elvira Abril – Eulàlia Alari Ballart – Pere Armadàs Bosch – Rosamaria Artigas i Costajussà – Professor Rafael I. Barraquer Compte – Francesc Xavier Carbonell Castellón – Lluís Carulla Font – Josep Colomer Viure – Josep

Daniel i Lluïsa Fornos – Isabel Esteve Cruella – Jordi Gual i Solé – Ramón Poch Segura – Juan Eusebio Pujol
Chimeno – Juan Manuel Soler Pujol – Joan Uriach Marsal – Manel Vallet Garriga

Benefactors

Maria Victoria de Alós Martín – Mahala Alzamora Figueras-Dotti – Zacaries Benamiar – Gemma Borràs i Llorens
– Jordi Capdevila i Pons – David Carrasco Chiva – Elvira Gaspar Farreras – Pablo Giménez-Salinas Framis –
Maite González Rodríguez – Pepita Izquierdo Giralt – Joan Oller i Cuartero – Inés Pujol Agenjo – Pepe Pujol
Agenjo – Toni Pujol Agenjo – Elina Selin – Jordi Simó Sanahuja – Salvador Viñas Amat

PALAU
DE LA
MÚSICA
ORFEÓ
CATALÀ

